

Επίκαιρα

Θέματα Συνταγματικού Δικαίου

Υπεύθυνος ύλης: Ξενοφών Κοντιάδης

Δεκέμβριος 2013, Τεύχος 30

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Η ρητορική της συζήτησης για το όριο χρέους», Neil H. Buchanan
- «Δώστε τρεις ψήφους στον λαό», Γιώργος Τσεμπελής
- «Μια τέχνη εξ ορισμού ανίερη», Σταύρος Τσακουράκης
- «Μόνη λύση η σησάχθεια» Κώστας Χρυσόγονος
- «Η κοινωνική πολιτική των δήμων», Ξενοφών Κοντιάδης

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Πρόγραμμα

- Μελέτες για την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία

Εκδηλώσεις

- Εκδήλωση «Κρίση και Σύνταγμα», Τετάρτη 16 Δεκεμβρίου 2013, Θεσσαλονίκη

Η ρητορική της συζήτησης για το όριο χρέους

Neil H. Buchanan, Καθηγητής Δικαίου, Πανεπιστήμιο George Washington

Η συμμετοχή μου σε μια δημόσια συζήτηση για το όριο χρέους επιβεβαίωσε την άποψή μου ότι στο κρίσιμο ζήτημα προβάλλονται κατά κύριο λόγο αμιγώς ρητορικά και όχι ουσιαστικά επιχειρήματα. Φυσικά, σε κάθε διάλογο που αφορά νομικές και συνταγματικές αρχές η συζήτηση επικεντρώνεται στο νόημα των λέξεων. Και όμως, με έχει εντυπωσιάσει το γεγονός ότι εκείνοι που διαφωνούν με τη θέση που έχω διατυπώσει για το όριο χρέους βασίζονται τόσο απροκάλυπτα σε κενή ρητορεία.

Ένα απλό παράδειγμα είναι η τάση να χαρακτηρίζεται η άποψη που διατύπωσα από κοινού με τον Καθηγητή Dorf (γνωστή ως άποψη Buchanan-Dorf) ως παρότρυνση προς τον Πρόεδρο να υπερβεί το όριο χρέους. Η θέση μας είναι ακριβώς η αντίθετη: το Κογκρέσο είναι εκείνο που ξεπέρασε το όριο χρέους, ακόμα και αρνούμενο να το ανεβάσει, και η λιγότερο κακή επιλογή του Προέδρου είναι να τιμήσει τις υποχρεώσεις με τις οποίες το Κογκρέσο δέσμευσε τη χώρα. Παρ' όλα αυτά, η ρητορική του χαρακτηρισμού της άποψής μας ως παρότρυνσης προς τον Πρόεδρο να υπερβεί το όριο χρέους κυριαρχεί στον τρόπο που τα μέσα ενημέρωσης καλύπτουν το θέμα.

Σημαντικότερο ακόμα είναι ότι η ρητορική αυτή βασίζεται στην κακή χρήση της ίδιας της έννοιας του χρέους. Ο καθηγητής Dorf έχει επισημάνει ότι οι Ρεπουμπλικάνοι κάνουν πολιτική χρήση του όρου «όριο χρέους» σχεδόν σαν να είναι λογοπαίγνιο, ή μάλλον αλλοιώνουν το νόημα των λέξεων: στους ανθρώπους δεν αρέσει το χρέος (για λόγους οι οποίοι οφείλονται σε λανθασμένη πληροφόρηση, αλλά δεν θα τους αναλύσω εδώ), οπότε το πρόβλημα λύνεται αν θέσουμε ένα όριο στο χρέος. Ασφαλώς, μπορεί κανείς να δώσει όποιο όνομα θέλει στον κανόνα του ορίου χρέους, όμως αυτό δεν θα αλλάξει την πραγματικότητα ότι ο μοναδικός τρόπος να μειώσει κάποιος το χρέος είναι αναλαμβάνοντας νομικές δεσμεύσεις που επιβάλλουν

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Η ρητορική της συζήτησης για το όριο χρέους»,
Neil H. Buchanan
- «Δώστε τρεις ψήφους στον λαό»,
Γιώργος Τσεμπελής
- «Μια τέχνη εξ ορισμού ανιέρη»,
Σταύρος Τσακυράκης
- «Μόνη λύση η σησάχθεια»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Η κοινωνική πολιτική των δήμων»,
Ξενοφών Κοντιάδης

λιγότερο δανεισμό.

Μια άλλη περίπτωση αλλοίωσης του νοήματος των λέξεων είναι η χρήση του όρου «περικοπή δαπανών» για να περιγραφεί αυτό το οποίο θα κάνει ο Πρόεδρος εάν αποφασίσει να αθετήσει η χώρα τις νομικές της υποχρεώσεις. Και σε αυτή την περίπτωση ο κόσμος έχει οδηγηθεί να θεωρεί ότι είναι κακό να δαπανά το κράτος (για λόγους που επίσης οφείλονται σε κακή πληροφόρηση, καθώς οι Ρεπουμπλικάνοι υποβοηθούνται σε μεγάλο βαθμό από τους Δημοκρατικούς στο να παραπληροφορήσουν την κοινή γνώμη) και έτσι δεν καταλαβαίνει γιατί είναι κακό να υποχρεωθεί ο Πρόεδρος να μην υπερβεί το όριο χρέους «περικοπώντας δαπάνες».

Ακόμη και ο καθηγητής Dorf και εγώ έχουμε χρησιμοποιήσει τον όρο αυτό για να περιγράψουμε τι δεν πρέπει να κάνει Πρόεδρος. Πρόκειται όμως για μια ασαφή διατύπωση, καθώς αγνοεί τη βασική διάκριση ανάμεσα στις δαπάνες για τις οποίες η κυβέρνηση έχει ήδη δεσμευτεί νομικά και σε μελλοντικές αποφάσεις που αφορούν το ύψος των δαπανών. Το να αποκαλεί κανείς περικοπή δαπανών την αδυναμία εκπλήρωσης ανειλημμένων υποχρεώσεων είναι παραπλανητικό και προσδίδει μια επίφαση αξιοπιστίας σε αυτό που θα έπρεπε να γίνεται αντιληπτό ως παράβαση του νόμου.

Σε κάποιο σημείο του debate ο κ. Shapiro εξέφρασε ένα άλλο σκεπτικό (που δεν είναι στην ουσία επιχείρημα), το οποίο είχε υιοθετηθεί και από άλλους που άσκησαν κριτική στην άποψη μας: όταν οι Buchanan και Dorf αναφέρονται στη «λιγότερο αντισυνταγματική επιλογή» (είναι οι λέξεις που χρησιμοποιούμε στο πρώτο άρθρο που δημοσιεύσαμε για το όριο χρέους), αυτό που υποστηρίζουν είναι εξίσου παράλογο με το να ισχυριστεί κανείς ότι μια γυναίκα είναι λιγότερο έγκυος από μια άλλη. Η έγκυος είναι έγκυος, και η αντισυνταγματικότητα αντισυνταγματικότητα.

Αυτή η προσέγγιση πρώτα από όλα αποτελεί παράδειγμα της αποτυχίας όσων διαφωνούν μαζί μας να εισέλθουν στην ουσία των επιχειρημάτων μας. Στο άρθρο μας είχαμε αναλύσει εκτεταμένα το ζήτημα αυτό, όμως όσοι διάβασαν μόνο τον τίτλο του δεν το αντιλήφθηκαν.

Επί της ουσίας, οι λέξεις που χρησιμοποιούμε απλώς δεν έχουν σημασία. Ακόμα και αν κάποιος εκλάβει το προηγούμενο επιχείρημα ως κάτι περισσότερο από μια απλή ατάκα, τι μας εισφέρει; Ο Πρόεδρος και πάλι δεν έχει παρά μόνο αντισυνταγματικές επιλογές, συμπεριλαμβανομένης και αυτής στην οποία λανθασμένα αναφέρονται κάποιοι ως την επιλογή «να μην κάνει τίποτα» (που σημαίνει να αρνηθεί να εκπληρώσει πλήρως και εγκαίρως τις οικονομικές

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Η ρητορική της συζήτησης για το όριο χρέους», Neil H. Buchanan
- «Δώστε τρεις ψήφους στον λαό», Γιώργος Τσεμπελής
- «Μια τέχνη εξ ορισμού ανίερη», Σταύρος Τσακυράκης
- «Μόνη λύση η σησάχθεια» Κώστας Χρυσόγονος
- «Η κοινωνική πολιτική των δήμων», Ξενοφών Κοντιάδης

υποχρεώσεις του δημοσίου). Όταν σταματήσουμε να υπομειδιούμε με την «ολίγον έγκυο», τι θα προτείνουμε στον Πρόεδρο να πράξει;

Με άλλα λόγια, το να υποστηρίζουμε ότι δεν μπορεί να γίνεται σύγκριση ανάμεσα σε βαθμούς αντισυνταγματικότητας δεν εισφέρει κάτι στην επίλυση του τριλήμματος που αντιμετωπίζει ο Πρόεδρος. Θα μπορούσαμε άλλωστε άνετα να έχουμε ονομάσει την πρότασή μας «η συνταγματικά επιβεβλημένη επιλογή». Επιδιώκαμε όμως να καταστήσουμε σαφές ότι οι Ρεπουμπλικάνοι επιδεικνύουν ανευθυνότητα οδηγώντας τον Πρόεδρο σε συνταγματικό αδιέξοδο. Όταν προβάλλει κανείς αντίρρηση στο επιχείρημα αυτό, λέγοντας ότι ο Πρόεδρος δεν διαθέτει παρά αντισυνταγματικές επιλογές, απλώς επιβεβαιώνει την ύπαρξη του προβλήματος χωρίς να προτείνει στον Πρόεδρο κάποια απόφαση.

Τον προηγούμενο μήνα ο καθηγητής Dorf ασχολήθηκε με ένα ακόμα ρητορικό σχήμα, το οποίο χρησιμοποίησε εναντίον μας ο Καθηγητής Eric Posner. Σύμφωνα με την αντίρρηση Posner, υποστηρίξαμε ότι ο Πρόεδρος θα έπρεπε να επιλέξει ανάμεσα σε αντισυνταγματικές οδούς, όμως δεν θα υπήρχε ποτέ περίπτωση ένας Πρόεδρος να εκστομίσει δημόσια τις λέξεις «Επιλέγω αυτή την αντισυνταγματική οδό γιατί είναι λιγότερο κακή από τις άλλες». Κανένας Πρόεδρος δεν θα παραδεχόταν ποτέ ότι παραβιάζει το Σύνταγμα. Ο Καθηγητής Dorf απέκρουσε το επιχείρημα αυτό, δείχνοντας ότι αυτή η ρητορική ανάλυση ενός ζητήματος επίσης ρητορικού είναι ακόμα πιο ανόητη από το σύνθημα, γιατί απλώς δεν έχει καμμία σημασία αν ο Πρόεδρος περιγράφει την επιλογή του ως τη «λιγότερο αντισυνταγματική» ή ως «συνταγματικά επιβεβλημένη». Το πολιτικό της λανσάρισμα είναι εντελώς άσχετο από τη συνταγματική μας ανάλυση.

Ίσως πρέπει να δώσουμε ένα νέο όνομα στη «λιγότερο αντισυνταγματική επιλογή» που προτείνουμε για να ικανοποιήσουμε όσους έχουν εμμονή με αυτή την έκφραση. Προτείνω, λοιπόν, η πρόταση Buchanan-Dorf να μετονομασθεί σε «η γλυκούτσικη, χαρωπή επιλογή». Αυτό που παραμένει είναι το επιχείρημα ότι σύμφωνα με το Σύνταγμα ο Πρόεδρος οφείλει να θεωρήσει σημαντικότερους τους κανόνες για την κατανομή των δαπανών και τους φορολογικούς κανόνες από τον κανόνα του ορίου χρέους, αλλά όσοι χρειάζονται άλλες λέξεις για να το εκφράσουν μπορούν να χρησιμοποιούν τη νέα ορολογία που προτείνω. Αλλιώς, ίσως πρέπει να ωριμάσουν και να δώσουν τη δέουσα σημασία στο ουσιαστικό επιχείρημα.

(επιλογή-μετάφραση: Αλκμήνη Φωτιάδου)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Η ρητορική της συζήτησης για το όριο χρέους», Neil H. Buchanan
- «Δώστε τρεις ψήφους στον λαό», Γιώργος Τσεμπελής
- «Μια τέχνη εξ ορισμού ανίερη», Σταύρος Τσακυράκης
- «Μόνη λύση η σησάχθεια» Κώστας Χρυσόγονος
- «Η κοινωνική πολιτική των δήμων», Ξενοφών Κοντιάδης

Δώστε τρεις ψήφους στον λαό

Γιώργος Τσεμπελής, Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης, κάτοχος της έδρας Anatol Rapoport στο Πανεπιστήμιο του Μίσιγκαν (ΗΠΑ)

Το ελληνικό πολιτικό σύστημα βρίσκεται σε αναβρασμό, οι πολίτες είναι δυσαρεστημένοι και ο καθένας αναλύει τη δική του θεωρία: Για μερικούς φταίει το Μνημόνιο, για άλλους τα δύο άκρα, για κάποιους η έλλειψη Κεντροαριστεράς - υπάρχουν ακόμα και κάποιοι που πιστεύουν στις διεθνείς συνωμοσίες.

Το πρόβλημα δεν είναι οι διαφορετικές απόψεις ή το πόσο ακραίες ακούγονται. Το πρόβλημα είναι η διστακτικότητα εστίασης σε συγκεκριμένα προβλήματα και σύνθεσης από τα πολιτικά κόμματα. Και το ακόμα μεγαλύτερο πρόβλημα είναι ότι η κατάσταση έχει μεταβληθεί σε σημείο ισορροπίας, όπου τα κόμματα απαγγέλλουν μονολόγους και οι υποστηρικτές τους τα επικροτούν. Ένα μόνο πολύ χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το πόσον καιρό πήρε η υιοθέτηση μιας κοινής στάσης απέναντι στις θεσμικές απειλές της Χρυσής Αυγής, ακόμα και μετά τη δολοφονία του Παύλου Φύσσα. Αντί για μια κοινή πολιτική, αναλώνονταν σε συγκρούσεις περί θεωρίας των δύο άκρων. Πώς μπορεί να αλλάξει η κατάσταση; Δι' ενός κομβικού θεσμού μιας δημοκρατίας, του εκλογικού συστήματος.

Για τον εκλογικό νόμο υπάρχουν διάφορα αιτήματα, που μπορεί να βοηθήσουν την κατάσταση ή όχι, όμως δεν φαίνεται να μπορούν να υιοθετηθούν (απλή αναλογική, διαίρεση της Β' Αθηνών κ.λπ.). Όλα αυτά τα θεσμικά μέσα παραπετούν τον λαό στο περιθώριο, ενώ αυτός θα έπρεπε να είναι ο πρώτος στόχος. Να φτιάξουμε ένα εκλογικό σύστημα που επιβάλλει τον πολιτικό διάλογο. Αυτό είναι το ζητούμενο.

Επ' αυτού θ' ανατρέξουμε στα ευρήματα της πολιτικής επιστήμης. Για παράδειγμα, ο Duverger μας δίδαξε ότι το πλειοψηφικό σύστημα δημιουργεί δικομματισμό, ενώ η αναλογική πολυκομματισμό. Έτσι χτίσαμε το δικό μας σύστημα που με το δώρο των 50 εδρών στο πρώτο κόμμα δημιουργεί έναν ιδιότυπο δικομματισμό, με πολλά μικρότερα κόμματα.

Ένα άλλο εύρημα προέρχεται από τον Gary Cox, που ασχολείται με το ερώτημα αν το εκλογικό σύστημα δημιουργεί κεντρομόλες (συνεργασία) ή φυγόκεντρες (πόλωση) δυνάμεις. Εκείνο που έχει βρει είναι ότι σε αναλογικά συστήματα, όταν ο πολιτικός ανταγωνισμός έχει μόνο μια διάσταση (δεξιά - αριστερά), τότε σε περίπτωση που ο αριθμός των κομμάτων είναι τουλάχιστον διπλάσιος από τον αριθμό ψήφων του εκλογέα, τα κόμματα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Η ρητορική της συζήτησης για το όριο χρέους»,
Neil H. Buchanan
- «Δώστε τρεις ψήφους στον λαό»,
Γιώργος Τσεμπελής
- «Μια τέχνη εξ ορισμού ανίερη»,
Σταύρος Τσακυράκης
- «Μόνη λύση η σησάχθεια»
Κώστας Χρυσόγονος
- «Η κοινωνική πολιτική των δήμων»,
Ξενοφών Κοντιάδης

διασπείρονται ιδεολογικά κατά μήκος ολόκληρου του πολιτικού άξονα. Εμπειρικές αναλύσεις, όπως του Sartori, καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι χώρες με περισσότερα από 6 κόμματα έχουν πολωμένο (polarized) πλουραλισμό, ενώ χώρες με 5 ή λιγότερα κόμματα έχουν ήπιο (moderate) πλουραλισμό. Άρα θεωρητικές και εμπειρικές αναλύσεις συγκλίνουν επί του θέματος.

Ο Cox μας δείχνει τον δρόμο μετάβασης από ένα πολωτικό εκλογικό σύστημα σε ένα κεντρομόλο. Αφού η Ελλάδα έχει 6 κόμματα, αυξάνοντας τον αριθμό ψήφων του κάθε πολίτη από 1 σε 3 (ή παραπάνω) μετατρέπουμε το εκλογικό σύστημα σε κεντρομόλο.

Θα προσπαθήσω να εξηγήσω αυτή τη διαπίστωση. Αν ο κάθε πολίτης έχει στη διάθεσή του τρεις ψήφους, αν δηλαδή μπορεί να ρίξει στην κάλπη ένα, δύο, ή τρία ψηφοδέλτια, τότε για να εξασκήσει αυτή τη δυνατότητα θα πρέπει να προσέχει τον λόγο περισσότερων κομμάτων. Και το πιο σημαντικό: τα κόμματα από την πλευρά τους θα ενδιαφέρονται όχι μόνο για τις ψήφους των οπαδών τους αλλά και για τους υπόλοιπους. Θ' αρχίσουν δηλαδή έναν ουσιαστικό διάλογο - και όχι γιατί το συμβούλευσε κάποιος αυτόκλητος διανοούμενος, αλλά γιατί είναι προς το δικό τους συμφέρον. Αυτή η πρόταση μπορεί να προκαλέσει πολλές ενστάσεις. Ας τις δούμε εδώ.

Κατ' αρχήν, τι θα γίνει αν οι ψηφοφόροι ψηφίζουν μόνο το «δικό τους» κόμμα; Μια τέτοια επιλογή, λοιπόν, είναι ενάντια στα συμφέροντά τους γιατί μειώνει το βάρος της ψήφου τους (στο 1/3). Πώς θα μετρώνται αυτές οι ψήφοι; Μπορούν να μετρηθούν είτε κατά προτεραιότητα (πρώτο, δεύτερο, τρίτο κόμμα) είτε ισοδύναμα. Τα αποτελέσματα δεν αλλάζουν πολύ. Τι θα γίνει με τους σταυρούς προτίμησης; Μπορούν να διατηρηθούν ή να καταργηθούν χωρίς αλλαγή αποτελεσμάτων. Αν διατηρηθούν, μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους εκλογείς σαν ένας ακόμα λόγος για τις επιλογές τους. Ένας δεξιός ψηφοφόρος μπορεί να θαυμάζει κάποιον κεντρώο ή αριστερό βουλευτή της περιφέρειάς του και μ' αυτό το σύστημα μπορεί να τον ψηφίσει κι αυτόν και το κόμμα του.

Αντίστοιχα, τα κόμματα θα πρέπει να διαλέγουν υποψηφίους που μπορούν να προσελκύουν ψήφους πέρα από το στενά κομματικό χώρο. Τι θα γίνει με τις 50 έδρες - δώρο του εκλογικού νόμου; Ούτε κι αυτό έχει μεγάλη σημασία, γιατί το βασικό αίτημα εδώ, είναι η αλλαγή νοοτροπίας που το σύστημα επιφέρει σε ψηφοφόρους και κόμματα. Και οι μεγάλες εκλογικές περιφέρειες; Καλό θα ήταν να μικρύνουν, αλλά αν υπάρχουν αντιρρήσεις μπορούμε κι αυτές να τις αφήσουμε γι' αργότερα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Η ρητορική της συζήτησης για το όριο χρέους», Neil H. Buchanan
- «Δώστε τρεις ψήφους στον λαό», Γιώργος Τσεμπελής
- «Μια τέχνη εξ ορισμού ανίερη», Σταύρος Τσακυράκης
- «Μόνη λύση η σησάχθεια» Κώστας Χρυσόγονος
- «Η κοινωνική πολιτική των δήμων», Ξενοφών Κοντιάδης

Μπορεί να ρωτήσει κάποιος: Μα, υπάρχουν τέτοια συστήματα; Στην εκλογική ορολογία η ανάμειξη υποψηφίων από διαφορετικές λίστες λέγεται *rapachage*. Και, ναι, υπάρχουν τέτοια συστήματα στην Ελβετία, το Λουξεμβούργο, την Ιρλανδία, τη Μάλτα κ.α. Και στην ιστορία μας υπάρχει (1864 - 1920) το σύστημα εκλογών υποψηφίων με σφαιρίδια σε άσπρη ή μαύρη κάλπη (εξ ου και η έκφραση «τον μαύρισα»).

Το κύριο πολιτικό αποτέλεσμα ενός τριψηφικού εκλογικού συστήματος είναι ότι θα επικεντρώσει τον πολιτικό διάλογο στα υπάρχοντα προβλήματα. Είναι σχεδιασμένο να επιφέρει τις λιγότερες αλλαγές πάνω στον ισχύοντα εκλογικό νόμο, κάνοντάς το πιο εύκολο να υιοθετηθεί άμεσα, εν αντιθέσει με τη μείωση των εδρών του «δώρου». Γι' αυτό θα πρέπει να συζητηθεί, να το ενσωματώσουν πολιτικές δυνάμεις, και τελικά ν' αποφασίσουμε να δώσουμε τρεις ψήφους στο λαό.

ΥΓ. Οι αναγνώστες που θέλουν να δουν πώς λειτουργεί το εκλογικό σύστημα με τρεις ψήφους μπορούν να κοιτάξουν στην ιστοσελίδα http://sitemaker.umich.edu/tsebelis/files/three_vote_electoral_system.xls και να φτιάξουν τα δικά τους σενάρια.

πηγή: *Εφημερίδα «Καθημερινή», 10/11/2013*

Μια τέχνη εξ ορισμού ανίερη

Σταύρος Τσακυράκης, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών

Η καταγγελία μιας εφημερίδας συνολικά με αφορμή μια γελοιογραφία δεν αρμόζει σε κόμματα που είναι υποχρεωμένα να ανέχονται καυστικά σχόλια και οξύτατες επιθέσεις. Οι υπαινιγμοί δε ότι αυτή έγινε εξαιτίας της αναστάτωσης που έχουν προκαλέσει στην ιδιοκτησία της εφημερίδας οι καταγγελίες για διαπλοκή σχετικά με τις ψηφιακές συχνότητες είναι απαράδεκτοι και προσβλητικοί. Όχι μόνον γιατί και οι πέτρες γνωρίζουν το ήθος και την ακεραιότητα του Δημήτρη Χαντζόπουλου, αλλά και επειδή οι γελοιογράφοι είναι πάντα οι πλέον ανεξάρτητοι δημιουργοί. Γελοιογραφίες κατά παραγγελία δεν παράγονται.

Η κατηγορία για σεξισμό χτυπά πράγματι ευαίσθητες χορδές. Αρκεί βεβαίως να είναι στοιχειωδώς ειλικρινής και αμφιβάλλω αν είναι όταν γίνεται για πολιτικές εντυπώσεις. Η κομματική ανακοίνωση με την οποία ο ΣΥΡΙΖΑ καταγγέλλει «σεξιστική χυδαιότητα» μοιάζει περισσότερο ως αντιπερασπισμός στην απίστευτη συμπεριφορά των δυο βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ και ΑΝΕΛ παρά σαν ιδεολογική μάχη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Η ρητορική της συζήτησης για το όριο χρέους», Neil H. Buchanan
- «Δώστε τρεις ψήφους στον λαό», Γιώργος Τσεμπελής
- «Μια τέχνη εξ ορισμού ανίερη», Σταύρος Τσακυράκης
- «Μόνη λύση η σεισάχθεια» Κώστας Χρυσόγονος
- «Η κοινωνική πολιτική των δήμων», Ξενοφών Κοντιάδης

Σε κάθε περίπτωση η πολιτική ορθότητα δεν ταιριάζει στις γελοιογραφίες. Όπως έχει πει το Ανώτατο Δικαστήριο των ΗΠΑ, «η γοητεία της πολιτικής γελοιογραφίας και καρικατούρας συχνά βασίζεται στην εκμετάλλευση ατυχών φυσικών χαρακτηριστικών ή πολιτικών γεγονότων που δημιουργούν αμηχανία - μια εκμετάλλευση που συχνά υπολογίζει να προσβάλει τα αισθήματα του υποκειμένου που προσωπογραφεί». Η τέχνη της βασίζεται στην υπερβολή και τη διαστρέβλωση, προκαλεί το γέλιο επειδή ξύνει πληγές, πειράζει με το να είναι συχνά μονόπλευρη, χλευαστική, προσβλητική. Πολλές φορές υπερβαίνει τα όρια του καλού γούστου και της ευπρέπειας. Όμως, παρ' όλη αυτή την «καυστική λειτουργία», τα σκίτσα και οι γελοιογραφίες, «έχουν παίξει πρωτεύοντα ρόλο στον δημόσιο και πολιτικό διάλογο» (Hustler Magazine v. Falwell). Αν ισχύει ότι η γελοιογραφία είναι εξ ορισμού ανίερη, αυτό συνεπάγεται ότι χαίρει ιδιαίτερης ασυλίας και δεν προσφέρεται για υπόδειγμα πολιτικής ορθότητας. Άφθονες ευκαιρίες για κριτική στον σεξισμό δίνουν βαρύγδουπα άρθρα και η καθημερινή μας συμπεριφορά.

πηγή: Εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ», 14/11/2013

Μόνη λύση η σεισάχθεια

Κώστας Χρυσόγονος, Καθηγητής Νομικής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Η απαίτηση της τριαρχίας των δανειστών για άρση της προστασίας της πρώτης κατοικίας έναντι πλειστηριασμού προκαλεί αναταράξεις στη μνημονιακή συγκυβέρνηση. Η συμμόρφωσή της μπορεί να σημάνει το τέλος της, καθώς η οριακή κοινοβουλευτική πλειοψηφία της θα κινδυνεύσει με εξαφάνιση.

Γενικά το δικαίωμα του δανειστή για εκτέλεση σε βάρος της περιουσίας του οφειλέτη είναι κατοχυρωμένο στο άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος. Το δικαίωμα δικαστικής προστασίας που εγγυάται η διάταξη αυτή θα ήταν κενό περιεχομένου, αν δεν συνοδευόταν από τη δυνατότητα εκτέλεσης της δικαστικής απόφασης. Ωστόσο, η εκτέλεση βρίσκει τα όριά της στα συνταγματικά δικαιώματα του καθ' ου-οφειλέτη, όπως η αξιοπρέπειά του (άρθρο 2 παρ. 1 Συντ.) και η ανάπτυξη της προσωπικότητάς του (άρθρο 5 παρ. 1 Συντ.). Κατά συνέπεια δεν νοείται π.χ. κατάσχεση και πλειστηριασμός πραγμάτων προσωπικής χρήσης απαραίτητων για τις στοιχειώδεις ανάγκες διαβίωσης.

Στη σημερινή κατάσταση ωστόσο οικονομικής κατάρρευσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Η ρητορική της συζήτησης για το όριο χρέους», Neil H. Buchanan
- «Δώστε τρεις ψήφους στον λαό», Γιώργος Τσεμπελής
- «Μια τέχνη εξ ορισμού ανίερη», Σταύρος Τσακυράκης
- «Μόνη λύση η σησάχθεια» Κώστας Χρυσόγονος
- «Η κοινωνική πολιτική των δήμων», Ξενοφών Κοντιάδης

πρέπει να θεωρηθεί επιβεβλημένη και η προστασία της πρώτης κατοικίας του οφειλέτη, όταν αυτή δεν υποδηλώνει πολυτελή διαβίωση (το όριο αντικειμενικής αξίας 200.000 ευρώ, το οποίο θέτει η ισχύουσα νομοθεσία φαίνεται εύλογο). Και τούτο διότι το άρθρο 21 παρ. 4 του Συντάγματος προβλέπει ότι "η απόκτηση κατοικίας από αυτούς που τη στερούνται ή στεγάζονται ανεπαρκώς αποτελεί αντικείμενο ειδικής φροντίδας του κράτους. Από αυτό το δικαίωμα για στέγαση απορρέει ένα κοινωνικό κεκτημένο, με την έννοια ότι το κράτος δεν επιτρέπεται πάντως να θεσπίσει διατάξεις που θα καθιστούσαν άστεγη μεγάλη μερίδα του πληθυσμού, και μάλιστα χωρίς υπαιτιότητά της. Η άρση της προστασίας της πρώτης κατοικίας οδηγεί όμως ακριβώς εκεί, αφού εκατοντάδες χιλιάδες δανειολήπτες αδυνατούν να ανταποκριθούν στα τοκοχρεολύσια λόγω βίαιης πτωχοποίησής τους, ως συνέπεια της ασκούμενης από το ίδιο το κράτος οικονομικής πολιτικής.

Η Ελλάδα ολόκληρη δεν έχει άλλη διέξοδο από το να διεκδικήσει δυναμικά τη σεισάχθεια από τους αλλοδαπούς δανειστές. Το ίδιο πρέπει κατ' αναλογία να ισχύσει στο εσωτερικό της χώρας, τουλάχιστον έως ότου εμφανιστεί στην πράξη η υπεσχνημένη κατ' επανάληψη από τους κυβερνώντες αλλά άφαντη οικονομική ανάπτυξη.

πηγή: Εφημερίδα «ΕΘΝΟΣ», 25/11/2013

Η κοινωνική πολιτική των δήμων

Ξενοφών Κοντιάδης, Καθηγητής Δημοσίου Δικαίου, Κοσμήτορας Σχολής Κοινωνικών Επιστημών Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Επιστ. Δ/ντής Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου

Είναι σημαντικό ότι η πρωτοβουλία των 5 δημάρχων για την αναβάθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είχε ως αφετηρία τον ρόλο των δήμων στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής. Η σταδιακή απομάκρυνση από το παραδοσιακό συγκεντρωτικό, ιεραρχικά διαρθρωμένο μοντέλο οργάνωσης της κοινωνικής διοίκησης, εν όψει των νέων κοινωνικών κινδύνων και αναγκών, των χρηματοδοτικών ελλειμμάτων αλλά και της μειωμένης αποτελεσματικότητας των κατακερματισμένων κοινωνικών υπηρεσιών, αναδεικνύει νέες κοινωνικές λειτουργίες για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Η ανακατανομή των πεδίων παρέμβασης μεταξύ κράτους, αγοράς και κοινωνίας πολιτών πρέπει να συνδυαστεί με την αναδιάρθρωση της σχέσης μεταξύ κεντρικού κράτους και Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η κεντρική κοινωνική διοίκηση πρέπει να επικεντρώσει τη δράση της στο επιτελικό επίπεδο,

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Η ρητορική της συζήτησης για το όριο χρέους», Neil H. Buchanan
- «Δώστε τρεις ψήφους στον λαό», Γιώργος Τσεμπελής
- «Μια τέχνη εξ ορισμού ανίερη», Σταύρος Τσακουράκης
- «Μόνη λύση η σησάχθεια» Κώστας Χρυσόγονος
- «Η κοινωνική πολιτική των δήμων», Ξενοφών Κοντιάδης

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Πρόγραμμα

- Μελέτες για την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία

σχεδιάζοντας δημόσιες πολιτικές, εποπτεύοντας δομές, τυποποιώντας τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα και τις προδιαγραφές υλοποίησης και αξιολογώντας προγράμματα κοινωνικής πολιτικής που αναπτύσσονται σε τοπικό επίπεδο. Από την άλλη πλευρά, οι δήμοι πρέπει να αναλάβουν τόσο την «απογραφή» της προσφοράς και της ζήτησης στον κοινωνικό τομέα, όσο και την παροχή προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών, διασφαλίζοντας τα αναγκαία δεδομένα για τον σχεδιασμό και διασυνδέοντας ταυτόχρονα τις επιμέρους δομές.

Το θεσμικό πλαίσιο που καλύπτει σήμερα την κοινωνική παρέμβαση των δήμων χαρακτηρίζεται από αποσπασματικότητα, «προαιρετικότητα», αλλά και έντονα περιοριστικό χαρακτήρα ως προς την εφαρμοσιμότητά του. Αξιοσημείωτες είναι επίσης οι δυσλειτουργίες που προκαλεί η κατάτμηση των επιτελικών αρμοδιοτήτων σχεδιασμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης των δομών και προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής σε περισσότερα καθ' ύλην αρμόδια υπουργεία. Ταυτόχρονα, ανεπίλυτη παραμένει η δημοσιονομική εξάρτηση των δήμων από το κεντρικό κράτος, που αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ανάπτυξη δράσεων κοινωνικής προστασίας και προώθησης στην απασχόληση.

Η απουσία μιας πλήρους χαρτογράφησης των υφιστάμενων δομών, σε συνάρτηση με την έλλειψη ενός «χάρτη ποιότητας» των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών, καθιστούν ανέφικτο τον ορθολογικό σχεδιασμό και συντονισμό, αλλά και την αποτελεσματική δικτύωση των δομών. Σε όλα τα προηγούμενα ζητήματα απαιτούνται γενναίες παρεμβάσεις, που θα αναδείξουν την προνομιακή θέση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής.

πηγή: Εφημερίδα «ΕΘΝΟΣ», 21/11/2013

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Πρόγραμμα

- Μελέτες για την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία

Το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου ανέλαβε να υλοποιήσει το έργο «Εκπόνηση Μελετών» με Αναθέτουσα Αρχή την Εθνική

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Πρόγραμμα

- Μελέτες για την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία

Εκδηλώσεις

- Εκδήλωση «Κρίση και Σύνταγμα», Τετάρτη 16 Δεκεμβρίου 2013, Θεσσαλονίκη

Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ).

Το έργο διαρθρώνεται σε τρεις Δράσεις και αφορά την εκπόνηση τριών διαφορετικών μελετών. Συγκεκριμένα, αντικείμενο του έργου αποτελούν:

Δράση 1: *«Διακρίσεις και εμπόδια στην επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων με αναπηρία αποφοίτων ΑΕΙ»*. Αντικείμενο της δράσης είναι η εκπόνηση μελέτης με στόχο τον εντοπισμό των διακρίσεων και εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία που είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην επαγγελματική αποκατάστασή τους σε σχέση με τους αποφοίτους του γενικού πληθυσμού, καθώς και τον προσδιορισμό μέτρων στήριξης κατά τη διάρκεια των σπουδών και μετά την αποφοίτησή τους. Η διάρκεια υλοποίησης της συγκεκριμένης μελέτης είναι οκτώ μήνες.

Δράση 2: *«Διερεύνηση εκπαιδευτικών αναγκών ατόμων με αναπηρία που διαβιούν σε ιδρύματα και σε δομές κοινωνικής φροντίδας»*. Αντικείμενο της δράσης αποτελεί η εκπόνηση μελέτης με στόχο τη διερεύνηση εκπαιδευτικών αναγκών στο τομέα της δια βίου εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία που διαβιούν σε ιδρύματα και λαμβάνουν υπηρεσίες από δομές κοινωνικής φροντίδας. Η διάρκεια υλοποίησης της μελέτης είναι έξι μήνες.

Δράση 3: *«Διακρίσεις και εμπόδια για τα άτομα με αναπηρία στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και μεταλυκειακή εκπαίδευση»*. Αντικείμενο της δράσης αποτελεί η εκπόνηση μελέτης με στόχο τον εντοπισμό και την τεκμηρίωση της άνισης μεταχείρισης των ατόμων με αναπηρία από το εκπαιδευτικό σύστημα, σε επίπεδο πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και μεταλυκειακής εκπαίδευσης. Ακόμη, απώτερος στόχος είναι η διαμόρφωση προτάσεων μέτρων πολιτικής για την αντιμετώπιση καίριων ζητημάτων της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία, όπως αποκλεισμός, διακρίσεις, χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης, σχολική διαρροή. Η διάρκεια υλοποίησης της μελέτης είναι δέκα μήνες.

Εκδηλώσεις

- Εκδήλωση «Κρίση και Σύνταγμα», Τετάρτη 16 Δεκεμβρίου 2013 και ώρα 19:00 στο Αμφιθέατρο «Στέφανος Δραγούμης», Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, Θεσσαλονίκη

www.cecl.gr
Επικοινωνία: centre@cecl.gr

Το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου - Ίδρυμα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Εκδηλώσεις

- Εκδήλωση «Κρίση και Σύνταγμα», Τετάρτη 16 Δεκεμβρίου 2013, Θεσσαλονίκη

Θεμιστοκλή & Δημήτρη Τσάτσου, το Ίδρυμα Konrad Adenauer, το Δίκτυο Ναυαρίνο και η Πολιτιστική Εταιρεία Επιχειρηματιών Βορείου Ελλάδος, με αφορμή τη συζήτηση για τις θεσμικές μεταρρυθμίσεις και την αναθεώρηση του Συντάγματος, διοργανώνουν εκδήλωση με θέμα

«Κρίση και Σύνταγμα»

Εισήγηση: **Γιώργος Τσεμπελής**, Καθηγητής Πανεπιστημίου Michigan

«Κριτική του Ελληνικού Συντάγματος από τη σκοπιά της πολιτικής επιστήμης»

Παρεμβάσεις

Ξενοφών Κοντιάδης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

«Πώς (πρέπει να) αξιολογούμε το Σύνταγμα;»

Θεόδωρος Χατζηπαντελής, Καθηγητής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

«Η έννοια της αντιπροσώπευσης σήμερα. Πρόσωπα ή Κόμματα;»

Τη συζήτηση θα συντονίσει ο **Δημήτρης Καιρίδης**, Αναπληρωτής Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, Διευθυντής του Δικτύου Ναυαρίνο